

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Alican ÖNLÜ
Tunceli Milletvekili

Dersim, Fırat nehrinin iki ana kolu olan Murat ve Karasu nehirlerinin arasında, etrafı Munzur ve Mercan dağlarıyla çevrili bir kenttir. Dersim coğrafyasının yüzde 70'ini dağlar oluştururken, yüzde 25'i plato kalan yüzde 5'lik alanlar ovalık alanlardan oluşmaktadır. Dersim'in engebeli topografyasından kaynaklı tarımsal/bitkisel üretim çok sınırlı kalmaktadır. Dolayısıyla Hayvancılık bölgenin en önemli geçim kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Mayıs ayından Ekim ayına kadar birçok köylü hayvanlarını otlatabilmek için yaylalara ve meralara çıkmaktadır. Mera alanları hayvanların yem ihtiyacını karşılıyor olması bakımında hayvan yetiştiricileri çok önemlidir. Dersim'de mera ve yayla alanlarının sınırlı olması nedeniyle, yaylalar dışardan gelen göçer ailelere kapalıdır.

Ancak son yıllarda çatışmalardan kaynaklı birçok mera ve yayla, özel güvenlik bölgesi ilan edilerek yasaklanmaktadır. Mevcut haliyle dahi Dersim'de ki ihtiyacı karşılamaktan uzak olan mera ve yaylalar, yasaklarla birleşince hayvancılıkla uğraşan çiftçileri mağdur etmektedir. Ayrıca Dersim'de yapılan ve yapılmak istenen barajlar, maden ocakları, siyanürle altın arama çalışmaları ve HES'ler bölgenin ekolojisine günden güne ciddi zararlar vermekte, verimli tarım arazileri ve meraları kullanılamaz hale getirmektedir. Yine özellikle son yıllarda mera ve yaylalar için istenilen ihale bedellerinin fahiş derecede artması ve bir meranın kiralama bedellerinin 600 bin gibi miktarlara çıkması, ihaleye girecek çiftçilere ajanlık uygulamalarının dayatılması da hayvancılıkla uğraşan köylüleri ciddi derecede olumsuz etkilemektedir. Hayvancılıkta en önemli girdi maliyeti yem olduğundan yetiştiriciler yazın kullandığı meralar ile bu maliyeti en aza indirmeye çalışmaktadır. Ancak mera alanlarının önemli ölçüde yasaklanması ya da fahiş fiyatlar istenmesi üreticilerinin bu maliyeti karşılayamamasından dolayı zorunlu olarak hayvancılık alanından çekilmelerine yol açmakta, haliyle hayvancılığın azalmasına neden olmakta ve köylülerin ekonomilerine ciddi derecede zarar vermektedir.

Son olarak Dersim'de yapılan mera ihalesine girmesine rağmen ihaleyi kazanamayan ve mera bulamadığı için Erzincan'da ki mera alanlarına gitmek isteyen köylüler, evrakları ve izinleri olmasına rağmen Refahiye ilçesine alınmadılar. Gece 1'de jandarmalarca durdurulan çiftçiler 30 saat süre bekletildikten sonra hiçbir gerekçe gösterilmeden geri gönderildiler. Hayvanların olduğu 10 araç ve aileleri taşıyan 4 araçla, aç ve susuz saatlerce bekletilen köylülerin yaklaşık olarak 30 hayvanın öldüğü bir kısmının da hastalandığı iddia edilmektedir

Sürü sahibi Gulabi Güler, basına yaptığı açıklamada “ Dersim’de biz yaylasız kaldık. Yaylayı alan arkadaşlar aldı diğerleri de açıkta kaldı, böyle olunca da il dışına çıkmayı düşündük. Erzincan’ın Refahiye ilçesinde bir köyün muhtarı ve köylüsüyle anlaştık. Hayvanlarımızı onlara satış yapmış gibi göstererek belge düzenledik. Dün sabah hayvanlarımızı yükledik yola çıktık, gece 1’de oraya vardık. Askeriye bizi çevirdi ve bu evraklarla gidemezsiniz dedi. İlçe tarımın kontrol etmesini bekledik. Sabah ilçe tarımda ki görevliler geldi evraklarımızı kontrol etti. Herhangi bir sıkıntı olmadığını söyledi. Jandarma biraz bekleyin emir gelsin ondan sonra indirin dedi. Yayla yasağı varmış orada. Sebebini sorduğumuz zaman cevap vermiyorlar. Biz sonradan öğrendik ki Binali Yıldırım’ın oğlunun çiftliği olduğu için bizi bırakmıyorlar. 30 tane hayvanım yolda susuzluktan açlıktan öldü. Mağdur olduk 2 gündür hayvanımızı sağamıyoruz.” dedi.

Bu bağlamda;

- 1- Dersim’de küçükbaş ve büyükbaş hayvan yetiştiricilerinin yaşadıkları sorunların araştırılması ve oluşan mağduriyetlerin giderilmesi adına bir çalışmanız var mıdır?
- 2- Dersim’de sınırlı sayıda mera arazisi bulunması ve ihtiyacı karşılamaması nedeniyle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi noktasında neler yapmaktasınız? Bu yıl Dersim’de kaç yayla ve mera çiftçiye açılmıştır? Kaç çiftçi ihaleyi kazandı kaç çiftçi ise ihaleye girmesine rağmen boşa kaldı?
- 3- Yayla ve meralara ilişkin içerisinde çiftçilerin ve yetiştiricilerin de yer aldığı bir komisyon kurulması ve var olan sorunların bu komisyon aracılığıyla tespit edilmesi noktasında bir çalışmanız olacak mıdır?
- 4- Küçükbaş ve büyükbaş hayvan yetiştiricilerinin yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi noktasında çiftçiye nefes aldırarak ne tür yardımlar yapılmaktadır? Bu bağlamda Dersim’deki yerel yetiştiricilere son 1 yılda ne kadarlık bir destek verilmiştir?
- 5- Çemişgezek’te yaşayan ve mera ihalesini kazanamadığı için Erzincan’ın Refahiye ilçesine giden köylüler bütün evrakları eksiksiz olmasına rağmen neden ilçeye alınmamıştır? Bu uygulamanın gerekçesi nedir?
- 6- 30 saat boyunca aç ve susuz bir biçimde yolda bekletilen ve hayvanları telef olan köylülerin mağduriyetinin giderilmesi noktasında bakanlık olarak ne yapacaksınız?
- 7- Binali Yıldırım’ın oğlunun o bölgedeki çiftliğinin olması nedeniyle üreticilerin Refahiye’ye alınmadığı iddiaları doğru mudur?
- 8- Dersim’de kaç yayla ve mera, yapılan ve yapılmak istenen barajlar, maden ocakları ve HES’ler nedeniyle mera ve yayla vasfını yitirmiştir?
- 9- Dersim’de mera ve yaylalar için ihaleye giren köylülere ajanlık dayatması yapıldığı iddiaları doğru mudur? Bunu kabul etmeyen çiftçilerin ihaleye girmesinin engellenmeye çalışıldığı iddiaları doğru mudur?
- 10- Dersim’de çiftçilerin özellikle yaşadıkları yol ve su sorununun giderilmesi noktasında bir çalışmanız var mıdır?
- 11- Geldiğimiz noktada, Türkiye, tarımsal üretim ile birlikte hayvancılık, belki de tarihin en derin krizini yaşamaktadır. Bu süreçte kriz her yönüyle yaşamımızda kendisini gösterirken, bugün yaşanan krizin temelinde tarım ve hayvancılığın 1980’li yıllardan itibaren çözülemeyen ve çözülemediği için de biriken sorunlardan kaynaklanmaktadır. Yaşanan krizi aşma noktasında ne tür çalışmalar yapmaktasınız?